

Utrikesutskottets betänkande

1984/85:15

om avgränsning av kontinentalsockeln och fiskezonerna mellan Sverige och Danmark (prop. 1984/85:131)

Propositionen

Efter förhandlingar mellan Sverige och Danmark undertecknades den 9 november 1984 i Köpenhamn en överenskommelse om avgränsning av kontinentalsockeln och fiskezonerna mellan de båda staterna. Samma dag verkställdes två till överenskommelsen knutna skriftväxlingar beträffande vissa fiskeriförhållanden.

Överenskommelsen, som är upprättad på danska och svenska språken bifogas betänkandet som bilaga. De till överenskommelsen hörande skriftväxlingarna och protokollen återfinns i propositionen.

Sverige har tidigare träffat avtal med Norge om avgränsningen av kontinentalsockeln i Skagerack (prop. 1968:152, UU 14, rskr. 413, SÖ 1969:3), med Finland om avgränsningen av kontinentalsockeln i Bottenviken, Bottenhavet, Ålands hav och fram till en punkt i nordligaste delen av Östersjön söder om vilken avtal om avgränsningen av kontinentalsockeln i Östersjöns norra del ännu inte träffats med Finland (prop. 1972:123, UU 21, rskr. 324, SÖ 1973:1) och med Tyska Demokratiska Republiken om avgränsningen av kontinentalsockeln och fiskezonerna i Östersjön (prop. 1978/79:14, UU 7, rskr. 47, SÖ 1978:42).

Förhandlingar om avgränsningen av kontinentalsockeln mellan Sverige och Danmark fördes år 1974 och år 1978, båda gångerna utan resultat. Förhandlingarna tog ny fart under sommaren och hösten 1983 med anledning av att vissa danska provborrningar utförts i Kattegatt. Den 29 oktober 1983 nåddes mellan de båda regeringarna en principöverenskommelse om gränsdragningen, och det är de då överenskomna principerna som sedan har utvecklats och konkretiserats i det slutliga avtalet den 9 november 1984.

Vid förhandlingarna med Danmark har enighet förelegat om att kontinentalsockelgränsen i princip skulle utgöras av mittlinjen mellan de båda staterna. Enligt Genèvekonventionen skall kontinentalsockelgränsen mellan mittemot varandra liggande stater i avsaknad av avtal utgöras av en mittlinje, om inte särskilda omständigheter föranleder annat. Även öar har rätt till sockelområde.

Med hänsyn härtill har gränsen dragits under fullt hänsynstagande till de danska öarna Laesö, Anholt och Hesselö i Kattegatt och Bornholm i Östersjön. Nordost om Bornholm har gränsen bestämts med ledning av de speciella geografiska förhållandena, vilka kräver beaktande av ön Utklippan på den svenska sidan och av Aertholmarna på den danska sidan. I södra Kattegatt har Sverige gjort invändningar mot en rät baslinje som Danmark dragit mellan Själland och Hesselö. Som en kompromiss har överenskom-

mits att det av denna baslinje genererade området skall ytmässigt hälftendelas mellan de båda staterna. I Östersjön har Danmark gjort invändningar mot den svenska baslinjepunkten Falsterborev. Som en kompromiss har också i detta fall överenskommit att det av denna baslinjepunkt genererade området skall ytmässigt hälftendelas mellan de båda staterna.

I det föreliggande avtalet stadgas i artikel 7 att den i avtalet angivna gränslinjen även skall utgöra gränslinje mellan de båda staternas fiskezoner. I förhållande till de fiskegränser som hittills tillämpas utgör den väsentligaste förändringen att ett område beläget mellan Aertholmarna och Blekinge motsvarande ca 200 km² förflyttas från den danska till den svenska fiskezonen.

För att underlätta anpassningen till de nya fiskegränserna har parterna genom en separat skriftväxling överenskommit att uppsägningsklausulen i 1932 års avtal om fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen skall ändras så att avtalet blir giltigt i minst ytterligare tio år. Detta avtal innebär bl. a. att svenska och danska fiskare – oavsett nationella fiskegränser – har rätt att i vissa områden, huvudsakligen i Kattegatt, bedriva fiske intill tre nautiska mil från det andra landets kust. Så länge detta avtal gäller blir därför de nationella fiskegränserna av mindre betydelse för det svenska och danska yrkesfisket i de områden som regleras av 1932 års avtal.

I den andra skriftväxlingen har parterna överenskommit att i ett visst avgränsat område, beläget nordost om Bornholm mellan Aertholmarna och Blekinge, fiskefartyg från båda länderna skall ha rätt att bedriva torskfiske under en tid av minst tio år, räknat från avgränsningsöverenskommelsens ikraftträdande. Området är till lika delar förlagt inom svensk resp. dansk fiskezon. För fiskets bedrivande och tillsyn i detta gemensamma torskfiskeområde gäller de bestämmelser som framgår av punkt 3 i det av förhandlingsordförändarna undertecknade protokollet.

Utskottet

Utskottet, som inte har någon erinran mot regeringens förslag, hemställer att riksdagen godkänner överenskommelsen den 9 november 1984 om avgränsning av kontinentalsockeln och fiskezonerna mellan Sverige och Danmark jämte därtill hörande skriftväxlingar och protokoll.

Stockholm den 16 april 1985

På utrikesutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Stig Alemyr (s), Sture Korpås (c), Carl Bildt (m), Sture Palm (s), Gunnel Jonäng (c), Sture Ericson (s), Margaretha af Ugglas (m), Sten Sture Paterson (m), Maj-Lis Lööw (s), Ivar Virgin (m), Bertil Måbrink (vpk), Nils T. Svensson (s), Doris Håvik (s) och Gunnar Ström (s).

*Bilaga***Överenskommelse om avgränsning av kontinentalsockeln och fiskezonererna mellan Sverige och Danmark**

Regeringen i Konungariket Sverige och regeringen i Konungariket Danmark,

som har beslutat att fastställa gränslinjen på kontinentalsockeln mellan de båda staterna, och

som samtidigt önskar fastställa gränsen mellan de båda staternas fiskezoner,

har i enlighet med den i Genève den 29 april 1958 undertecknade konventionen om kontinentalsockeln enats om följande:

Artikel 1

Gränslinjen mellan de områden av kontinentalsockeln, över vilka Sverige respektive Danmark utövar suveräna rättigheter med avseende på utforskning och utvinning av naturtillgångar, skall i princip vara mittlinjen mellan de båda staterna.

Artikel 2

I överensstämmelse med den i artikel 1 nämnda principen, men med de avvikelser, som är motiverade av praktiska och andra hänsyn, skall gränslinjen dras som rätta linjer (geodetiska linjer) mellan de i artiklarna 3–5 angivna punkterna.

Positionerna för dessa punkter har bestämts med avseende på geografisk längd och bredd enligt Europeiskt Datum (första revisionen 1950).

Gränslinjen återges på den kartskiss, som bifogas denna överenskommelse.

Overenskomst om afgrænsning af kontinentalsoklen og fiskerizonerne mellem Sverige og Danmark

Regeringen i Kongeriget Sverige og regeringen i Kongeriget Danmark,

som har besluttet at fastlægge grænselinien for kontinentalsoklen mellem de to lande, og

som samtidigt ønsker at fastlægge grænsen mellem de to landes fiskerizoner,

er i overensstemmelse med den i Genève den 29. april 1958 undertegnede konvention om den kontinentale sokkel blevet enige om følgende:

Artikel 1

Grænselinien mellem de områder af kontinentalsoklen, over hvilke Sverige respektive Danmark udøver højhedsrettigheder for så vidt angår udforskning og udnyttelse af naturforekomster, skal i princippet være midtlinien mellem de to lande.

Artikel 2

I overensstemmelse med det i artikel 1 nævnte princip, men med de afvigelser, som motiveres af praktiske og andre hensyn, skal grænselinien trækkes som rette linier (geodetiske linier) mellem de i artikel 3–5 angivne punkter.

Positionerne for disse punkter er defineret i geografisk længde og bredde i henhold til Europæisk Datum (1. revision 1950).

Grænselinien er gengivet på den kortskitse, som er vedlagt denne overenskomst.

Artikel 3

I Skagerack och Kattegatt dras gränslinjen genom följande punkter i angiven ordningsföljd:

Punkt A 58° 15' 41,2" N 10° 01' 48,1" E
 Punkt B 58° 08' 00,1" N 10° 32' 32,8" E
 Punkt C 57° 49' 00,6" N 11° 02' 55,6" E
 Punkt D 57° 27' 00,0" N 11° 23' 57,4" E
 Punkt E 56° 30' 32,3" N 12° 08' 52,1" E
 Punkt F 56° 18' 14,1" N 12° 05' 15,9" E
 Punkt G 56° 12' 58,9" N 12° 21' 48,0" E

Artikel 4

I Öresund sammanfaller gränslinjen från punkt G i artikel 3 till punkt H i artikel 5 med den demarkationslinje som fastställts i deklarationen den 30 januari 1932 mellan Sverige och Danmark angående vissa gränsförhållanden i Öresund eller senare ändringar däri.

Artikel 5

I Östersjön går gränslinjen från den sydligaste punkten av gränslinjen i Öresund enligt vad som bestämts i artikel 4 genom följande punkter i angiven ordningsföljd:

Punkt H 55° 20' 14,2" N 12° 38' 31,0" E
 Punkt I 55° 18' 30,0" N 12° 38' 20,0" E
 Punkt J 55° 15' 00,0" N 12° 40' 38,0" E
 Punkt K 55° 10' 00,0" N 12° 47' 41,6" E
 Punkt L 55° 03' 54,0" N 13° 03' 20,0" E
 Punkt M 55° 00' 35,2" N 13° 08' 45,0" E

Artikel 3

I Skagerrak og Kattegat trækkes grænselinien gennem følgende punkter i den angivne rækkefølge:

Punkt A 58° 15' 41,2" N 10° 01' 48,1" E
 Punkt B 58° 08' 00,1" N 10° 32' 32,8" E
 Punkt C 57° 49' 00,6" N 11° 02' 55,6" E
 Punkt D 57° 27' 00,0" N 11° 23' 57,4" E
 Punkt E 56° 30' 32,3" N 12° 08' 52,1" E
 Punkt F 56° 18' 14,1" N 12° 05' 15,9" E
 Punkt G 56° 12' 58,9" N 12° 21' 48,0" E

Artikel 4

I Sundet falder grænselinien fra punkt G i artikel 3 til punkt H i artikel 5 sammen med demarkationslinien fastsat ved Deklarationen af 30. januar 1932 mellem Sverige og Danmark angående grænseforholdene i Sundet eller senere ændringer heri.

Artikel 5

I Østersøen trækkes grænselinien fra det sydligste punkt på grænselinien i Sundet som fastsat i artikel 4 gennem følgende punkter i den angivne rækkefølge:

Punkt H 55° 20' 14,2" N 12° 38' 31,0" E
 Punkt I 55° 18' 30,0" N 12° 38' 20,0" E
 Punkt J 55° 15' 00,0" N 12° 40' 38,0" E
 Punkt K 55° 10' 00,0" N 12° 47' 41,6" E
 Punkt L 55° 03' 54,0" N 13° 03' 20,0" E
 Punkt M 55° 00' 35,2" N 13° 08' 45,0" E

Från punkt M fortsätter gränslinjen som en rät linje fram till en punkt, varom avtal träffas med ifrågavarande tredje stat.

Därefter dras gränslinjen som en rät linje från en punkt varom överenskommelse träffas med ifrågavarande tredje stat, och fortsätter genom följande punkter i angiven ordningsföljd:

Punkt P $54^{\circ} 57' 49,1''$ N $13^{\circ} 59' 40,0''$

E

Punkt Q $55^{\circ} 18' 44,0''$ N $14^{\circ} 27' 36,0''$

E

Punkt R $55^{\circ} 41' 29,4''$ N $15^{\circ} 02' 34,4''$

E

Punkt S $55^{\circ} 21' 18,6''$ N $16^{\circ} 30' 29,7''$

E

Från punkt S fortsätter gränslinjen som en rät linje fram till en punkt, varom överenskommelse träffas med ifrågavarande tredje stat.

Artikel 6

Om det konstateras, att naturtillgångar på havsbotten eller i dess underlag ligger på båda sidor om gränslinjen mellan de båda staternas sockelområden på sådant sätt att tillgångar, som befinner sig på den ena statens område, helt eller delvis kan utvinnas från den andra statens område, skall de båda avtalsslutande parterna på begäran av endera parten söka nå enighet om villkoren för de ifrågavarande naturtillgångarnas utvinnande.

Artikel 7

Den i artiklarna 3–5 angivna gränslinjen skall även utgöra gränslinje mellan de båda staternas fiskezoner.

Fra punkt M fortsätter gränselinjen som en ret linie frem til et punkt, hvorom der træffes aftale med pågældende trediestat.

Derefter trækkes grænselinien som en ret linie fra et punkt, hvorom der træffes aftale med pågældende trediestat, og fortsætter gennem følgende punkter i den angivne rækkefølge:

Punkt P $54^{\circ} 57' 49,1''$ N $13^{\circ} 59' 40,0''$

E

Punkt Q $55^{\circ} 18' 44,0''$ N $14^{\circ} 27' 36,0''$

E

Punkt R $55^{\circ} 41' 29,4''$ N $15^{\circ} 02' 34,4''$

E

Punkt S $55^{\circ} 21' 18,6''$ N $16^{\circ} 30' 29,7''$

E

Fra punkt S fortsætter grænselinien som en ret linie frem til et punkt, hvorom der træffes aftale med pågældende trediestat.

Artikel 6

Såfremt det konstateres, at naturforekomster på havbunden eller i dennes undergrund strækker sig på begge sider af grænsen mellem de to landes sokkelområder, således at forekomster, som findes på det ene lands område, helt eller delvis vil kunne udvindes fra det andet lands område, skal begge kontraherende parter efter begæring af en af parterne søge at nå til enighed om vilkårene for de pågældende naturforekomsters udnyttelse.

Artikel 7

Den i artikel 3–5 angivne grænselinie skal tillige udgøre grænselinien mellem de to landes fiskerizoner.

Artikel 8

Överenskommelsen skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten utväxlas i Stockholm.

Överenskommelsen träder i kraft den dag, då ratifikationsinstrumenten utväxlas.

Utarbetad i Köpenhamn den 9 november 1984 i två original exemplar på svenska och danska språken, där båda texterna äger lika giltighet.

För Konungariket
Sveriges regering
Carl De Geer

Artikel 8

Overenskomsten skal ratificeres, og udveksling af ratifikationsinstrumenter skal finde sted i Stockholm.

Overenskomsten træder i kraft den dag, da ratifikationsinstrumenterne udveksles.

UDFÆRDIGET i København, den 9. november 1984 i to original-eksemplarer på svensk og dansk, således at hver tekst har samme gyldighed.

For Kongeriget
Danmarks regering
Uffe Ellemann-Jensen